

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte - Constantin Alerguș,
judecătorii - Oleg Sternioală, Mariana Pitic,
examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Damaschin Igor și avocatul acestuia, Kovali Vladimir, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2017, în cauza penală în privința lui

Damaschin Igor XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 21.03.2011-12.04.2013;
instanța de apel: 22.05.2013-11.03.2014;
18.11.2014-04.05.2015;
13.01.2016-27.02.2017;
instanța de recurs: 19.06.2014-07.10.2014;
05.08.2015-01.12.2015;
12.09.2017-20.12.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 12 aprilie 2013, Damaschin Ig. a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 10 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa și a exercita funcții cu caracter dispozitiv - economic pe un termen de 5 ani.

Acțiunile civile înaintate de S.A. „JLC”, au fost admise, fiind dispusă încasarea din contul lui Damaschin Ig. a sumei în mărime de 1 115 971,9 lei, cu titlu de prejudiciu material.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, în anul 2004, Damaschin Ig., conform ordinului directorului S.A. „JLC”, nr. 101 din 01.09.2004, a fost numit în funcția de șef al Secției aprovizionare cu materie primă în cadrul S.A. „JLC”, adresa juridică mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 90.

În procesul activității sale, inculpatul a fost împuternicit de către conducerea S.A. „JLC” de a procura loturi de pământ în raioanele de nord ale

RM în scopul creșterii furajului propriu pentru ferma de vite a întreprinderii, situate în s. Rujnița, r-nul Ocnița.

Pe parcursul anilor 2007-2009, în baza contractelor de vânzare-cumpărare a 16 terenuri agricole, șeful Secției de aprovizionare cu materie primă al S.A. „JLC”, a procurat loturi de pământ de la persoane fizice, iar în scopul achitării valorii terenurilor a ridicat din casa S.A. „JLC”, mijloace bănești evident majorate față de cele achitate în realitate vânzătorilor, cauzând întreprinderii un prejudiciu în mărime de 62194,54 lei, prin însușirea diferenței de preț.

2.1. Astfel, Damaschin Ig., fiind împuternicit de către conducerea S.A. „JLC”, de a procura loturi de pământ în raioanele de nord ale RM, i-a propus cet. Cebotari El., domiciliată s. Goleni, r-nul Edineți, să-i vândă terenurile agricole ce îi aparțineau, iar ultima a dat acordul, înțelegându-se verbal asupra prețului acestora la suma de 8 400 lei.

Inculpatul, în prealabil primind banii din contabilitatea întreprinderii, i-a transmis vânzătorului banii ceruți, ca apoi ultima să elibereze pe numele acestuia o procură, prin care îl împuternicea să vândă în continuare terenurile agricole.

Astfel, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 5705 din 03.11.2007, autentificat de către notarul privat Filimon V., cu sediul în mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi, 36, Damaschin Ig. acționând în temeiul procurii nr. 8383 din 07.11.2007, perfectate de către cet. Cebotari El. și autentificată de către notarul privat Luca P., cu sediul în or. Edineț, str. O. Cirimpei, 60, a vândut S.A. „JLC”, reprezentată de către cet. Barcari Ig., la suma de 16 125 lei, 2 terenuri cu destinație agricolă, cu suprafața totală de 1,6875 ha (1,5997 ha + 0,0878 ha), din extravilanul s. Goleni, r-nul Edineț.

Conform dispoziției de plată nr. 1456 din 05.07.2008, din casa S.A. „JLC”, pe numele cet. Cebotari El., de către inculpat au fost primite mijloace bănești în sumă de 15 318,75 lei sau cu 6 918,75 lei, mai mult decât au fost transmiși cet. Cebotari El. pentru vânzarea terenurilor agricole, diferență de bani care a fost însușită de acesta.

2.2. Tot el, i-a propus cet. Gangan V., domiciliat în s. Rediul Mare, r-nul Dondușeni, să vândă terenurile agricole ce-i aparțin, înțelegându-se verbal asupra prețului acestora la suma de 6 000 lei. Inculpatul în prealabil primind banii din contabilitatea întreprinderii, i-a transmis vânzătorului banii ceruți, ca apoi ultimul să elibereze pe numele acestuia o procură, prin care îl împuternicea să vândă în continuare terenurile agricole.

Astfel, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 2000 din 20.03.2008, autentificat de către notarul privat Dolineanu L., cu sediul în or. Dondușeni, str. Independenței, 49, Damaschin Ig., acționând în temeiul procurii nr. 9260 din 18.12.2007, perfectate de către cet. Gangan V. și autentificată de către notarul privat, Dolineanu L., a vândut S.A. „JLC”, reprezentată de către cet. Zaharco V., la suma de 27 800 lei, 4 terenuri cu destinație agricolă cu suprafața totală de

2,9321 ha (1,3953 ha; 0,0872 ha; 1,3625 ha; 0,0871 ha), din extravilanul s. Rediul Mare, r-nul Dondușeni.

Conform dispoziției de plată nr. 1451 din 05.07.2008, din casa S.A. „JLC” pe numele lui Gangan V. de către Damaschin Ig. au fost primite mijloace bănești în sumă de 26 410 lei, sau cu 20 410 lei, mai mult decât au fost transmiși cet. Gangan V. pentru vânzarea terenurilor agricole, diferență de bani care a fost însușită de acesta.

2.3. Tot el, i-a propus cet. Postolachi Ec., domiciliată s. Rediul Mare, r-nul Dondușeni, să vândă terenurile agricole ce-i aparțin, înțelegându-se verbal asupra prețului acestora la suma de 10 000 lei. Damaschin Ig., în prealabil primind banii din contabilitatea întreprinderii, i-a transmis vânzătorului banii ceruți, ca apoi ultima să elibereze pe numele acestuia o procură, prin care îl împuternicea să vândă în continuare terenurile agricole.

Astfel, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3048 din 29.05.2008, autentificat de către notarul privat Dolineanu L., cu sediul în or. Dondușeni, str. Independenței, 49, Damaschin Ig., acționând în temeiul procurii nr. 1593 din 20.03.2008, perfectate de către cet. Postolachi Ec. și autentificată de către notarul privat Dolineanu L., a vândut S.A. „JLC”, reprezentată de către cet. Zaharco V., la suma de 27 552 lei, 3 terenuri cu destinație agricolă cu suprafața totală de 4,12 ha (2,4143; 1,6257 și 0,08 ha), din extravilanul s. Rediul Mare, r-nul Dondușeni.

Conform dispoziției de plată nr. 1457 din 05.07.2008, din casa S.A. „JLC” pe numele cet. Postolachi Ec. de către Damaschin Ig. au fost primite mijloace bănești în sumă de 27 552,45 lei, sau cu 17 552,45 lei, mai mult decât au fost transmiși cet. Postolachi Ec. pentru vânzarea terenurilor agricole, diferență de bani care a fost însușită de acesta.

2.4. Tot el, i-a propus cet. Turtină N., domiciliată în s. Rediul Mare, r-nul Dondușeni, să vândă terenurile agricole ce-i aparțin, înțelegându-se verbal asupra prețului acestora la suma de 8 000 lei. Damaschin Ig., în prealabil primind banii din contabilitatea întreprinderii, i-a transmis vânzătorului banii ceruți, ca apoi ultima să elibereze pe numele acestuia o procură, prin care îl împuternicea să vândă în continuare terenurile agricole.

Astfel, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 1738 din 01.06.2009, autentificat de către notarul privat Filimon V., cu sediul în mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi, 36, Damaschin Ig., acționând în temeiul procurii nr. 565 din 10.02.2009, perfectate de către cet. Turtină N. și autentificată de către notarul privat Dolineanu L., cu sediul în or. Dondușeni, str. Independenței, 49, a vândut S.A. „JLC”, reprezentată de către cet. Zaharco V., la suma de 17 078,23 lei, 2 terenuri cu destinație agricolă cu suprafața totală de 2,3811 ha (0,088 ha; 2,2931 ha), din extravilanul s. Rediul Mare, r-nul Dondușeni.

Conform dispoziției de plată nr. 1282 din 18.06.2009, din casa S.A. „JLC” pe numele cet. Turtină N. de către Damaschin Ig. au fost primite mijloace bănești

în sumă de 16 224,32 lei, sau cu 8 224,32 lei mai mult decât au fost transmiși cet. Turtină N. pentru vânzarea terenurilor agricole, diferență de bani care a fost însușită de acesta.

2.5. Tot el, i-a propus lui Cristea Ig., domiciliat în s. Glodeni, r-nul Edineți, să vândă terenurile agricole ce-i aparțin, înțelegându-se verbal asupra prețului acestora la suma de 10 000 lei. Inculpatul, în prealabil primind banii din contabilitatea întreprinderii, i-a transmis vânzătorului banii ceruți, ca apoi ultimul să elibereze pe numele acestuia o procură, prin care îl împuternicea să vândă în continuare terenurile agricole.

Astfel, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 1737 din 01.06.2009, autentificat de către notarul privat Filimon V., cu sediul în mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi, 36, Damaschin Ig., acționând în temeiul procurii nr. 2172 din 24.03.2009, perfectate de către cet. Cristea Ig. și autentificată de către notarul privat Luca P., cu sediul în or. Edineț, str. O. Cirimpei, 60, a vândut S.A. „JLC”, reprezentată de către cet. Zaharco V., la suma de 15 199,7 lei, 3 terenuri cu destinație agricolă cu suprafața totală de 1,529 ha (0,304 ha; 1,121 ha; 0,104 ha), din extravilanul s. Slobodca, r-nul Edineț.

Conform dispoziției de plată nr. 1288 din 18.06.2009, din casa S.A. „JLC” pe numele lui Cristea Ig. de către Damaschin Ig. au fost primite mijloace bănești în sumă de 14 439,71 lei sau, cu 4 439,71 lei, mai mult decât au fost transmiși cet. Cristea Ig. pentru vânzarea terenurilor agricole, diferență de bani care a fost însușită de acesta.

2.6. Tot el, i-a propus cet. Ceainic N., domiciliată s. Rujnița, r-nul Ocnița, să vândă terenurile agricole ce-i aparțin, înțelegându-se verbal asupra prețului acestora în sumă de 5 000 lei. Damaschin Ig., în prealabil primind banii din contabilitatea întreprinderii, i-a transmis vânzătorului banii ceruți, ca apoi ultima să elibereze pe numele acestuia o procură, prin care îl împuternicea să vândă în continuare terenurile agricole.

Astfel, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 5413 din 20.06.2008, autentificat de către notarul privat Macarenco V., cu sediul în or. Ocnița, str. Mihai Viteazul, 21a, Damaschin Ig., acționând în temeiul procurii nr. 3061 din 29.05.2008, perfectate de către cet. Ceainic N. și autentificată de către notarul privat Dolineanu L., cu sediul în or. Dondușeni, str. Independenței, 49, a vândut S.A. „JLC”, reprezentată de către cet. Zaharco V., la suma de 10 649 lei, 2 terenuri cu destinație agricolă cu suprafața totală de 1,3188 ha (0,2245 ha; 1,0943 ha), din extravilanul s. Bîrlădeni, r-nul Ocnița.

Conform dispoziției de plată nr. 1453 din 05.07.2008, din casa S.A. „JLC” pe numele cet. Ceainic N., de către Damaschin Ig. au fost primite mijloace bănești în sumă de 10 649,31 lei sau, cu 4 649 lei, mai mult decât au fost transmiși cet. Ceainic N., pentru vânzarea terenurilor agricole, diferență de bani care a fost însușită de acesta.

Deci, în baza contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole, inculpatul a procurat terenuri agricole de la 6 persoane fizice în sumă totală de 110 594,54 lei, achitând în realitate vânzătorilor doar suma de 48 400 lei, diferența de 62 194, 54 lei, fiind însușită de către acesta.

2.7. Tot el, în perioada aprilie 2008 - mai 2009, având scop cupidant, în procesul colectării materiei prime din localitățile r-lui Hîncești, a creat pentru șoferi rute fictive pentru parcurgerea cărora din casa S.A. „JLC”, au fost ridicate tichete pentru combustibil (motorină), în realitate șoferii stabiliți pe rutele preconizate parcurgeau un drum mai mic, iar diferența de combustibil (motorină) în cantitate de 22 392 litri, la suma de 264 526 lei, fiind transmisă de către aceștia inculpatului, care i-a însușit.

Astfel, în scopul colectării materiei prime (lapte) S.A. „JLC”, a luat în arendă autocamionul de marca/model „Mercedes Benz 609”, cu n/î CR AK 995, condus de către soții Hîncu I. și Hîncu M.

În perioada de activitate a acestora, din luna aprilie 2008 și până în luna mai 2009, conform foilor de parcurs, înmânate soților Hîncu I. și Hîncu M. de către Damaschin Ig., aceștia au parcurs în total 236 948 km și luând în considerație norma de consum de 17 litri la 100 km, le-au fost eliberate 40 830 litri de combustibil (motorină). Fiind contrapuse foile de parcurs, înmânate de către inculpat, cu facturile fiscale de unde de facto a fost procurată materia primă, a fost constatat faptul că, în perioada sus indicată de către șoferi a fost parcursă distanța de 108 492 km, dar nu 236 948 km, sau cu 128 456 km mai puțin, fiind eliberate nejustificat 22 392 litri de motorină. Tichetele pentru combustibilul nefolosit în sumă totală de 264 526 lei, au fost transmise de către șoferii lui Damaschin Ig.

2.8. Tot el, în perioada anilor 2008 - 2009, având scop cupidant, a însușit de la S.A. „JLC”, mijloace bănești în urma ridicării salariilor unor persoane fictiv angajate la întreprindere de către el în sumă totală de 50 628,31 lei, în următoarele circumstanțe:

2.8.1. Astfel, în baza ordinului nr. 125-c din 01.10.2001, cet. Coșciug T. a fost angajată prin cumul în funcție de paznic al S.A. „JLC”, la punctul de colectare a laptelui din s. Clișova, r-nul Orhei, unde a activat până în anul 2007, după ce a plecat la pensie și careva salarii de la întreprinderea dată nu a mai primit. Conform tabelelor de evidență a timpului de muncă, prezentate de către șeful Secției materie primă, Damaschin Ig., acesteia pentru perioada 01.01.2007 - 01.07.2009, i s-a calculat și achitat salariu în sumă totală de 4 736 lei, care a fost ridicat din casa S.A. „JLC”, de către inculpat.

2.8.2. În baza ordinului nr. 32-p (1.1) din 09.03.2006, cet. Maxian Al-dra a fost angajată la S.A. „JLC”, în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector). În pofida faptului că, aceasta niciodată nu a lucrat la S.A. „JLC” și, nu a primit careva mijloace financiare sub formă de salariu din S.A.

„JLC”, conform tabelelor de evidență a timpului de muncă, prezentate de către șeful secției materie primă, Damaschin Ig., cet. Maxian Al-dra pentru perioada 01.03.2006-31.06.2009, i s-a calculat și achitat salariu în sumă de 12 388,31 lei, care a fost ridicat din casa S.A. „JLC”, de către inculpat

2.8.3. În baza ordinului nr. 68-p (1.4) din 19.05.2008, cet. Furdui Al. a fost angajat la S.A. „JLC”, în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector). În pofida faptului că, acesta niciodată nu a lucrat la S.A. „JLC” și nu a primit careva mijloace financiare sub formă de salariu din casa S.A. „JLC”, conform tabelelor de evidență a timpului de muncă, prezentate de către șeful Secției materie primă, cet. Furdui Al. pentru perioada 01.05.2008-01.07.2009, i s-a calculat și achitat salariu în sumă de 2 566 lei, care a fost ridicat din casa S.A. „JLC”, de către inculpat.

2.8.4. În baza ordinului nr. 123-p (1.3) din 03.09.2008, cet. Rusu I. a fost angajat la S.A. „JLC”, în funcție de recepționar de produse agricole și materie primă (colector). În pofida faptului că, acesta niciodată nu a lucrat la S.A. „JLC” și nu a primit careva mijloace financiare sub formă de salariu din casa S.A. „JLC”, conform tabelelor de evidență a timpului de muncă, prezentate de către șeful Secției materie primă, cet. Rusu I. pentru perioada 01.12.2008-01.07.2009, i s-a calculat și achitat salariu în sumă totală de 2 294 lei, care a fost ridicat din casa S.A. „JLC”, de către inculpat.

2.8.5. În baza ordinului nr. 154-p (1.1), cet. Mîțu A. a fost angajat la S.A. „JLC”, prin cumul în calitate de paznic la punctul de colectare a laptelui din s. Clișova Nouă, r-nul Orhei. În pofida faptului că, acesta niciodată nu a lucrat la S.A. „JLC” și, nu a primit careva mijloace financiare sub formă de salariu din casa S.A. „JLC”, conform tabelelor de evidență a timpului de muncă, prezentate de către șeful Secției materie primă, cet. Mîțu A. pentru perioada 01.01.2007-01.07.2009, i s-a calculat și achitat salariu în sumă totală de 14 132 lei, care a fost ridicat din casa S.A. „JLC”, de către inculpat.

2.8.6. În baza ordinului nr. 79-p din 03.06.2008, cet. Cazacu T. a fost angajată la S.A. „JLC”, în funcția de recepționar de produse agricole și materie primă (colector). În pofida faptului că, aceasta activând la întreprinderea nominalizată careva surse financiare sub formă de salariu nu a primit pentru funcția ocupată, primind doar bani pentru materia primă (lapte) colectată de la furnizori, conform tabelelor de evidență a timpului de muncă, prezentate de către șeful Secției materie primă, cet. Cazacu T. pentru perioada 01.06.2008-31.08.2008, i s-a calculat și achitat salariu în sumă totală de 1 329 lei, care a fost ridicat din casa S.A. „JLC”, de către inculpat.

2.8.7. În baza ordinului nr. 103-p (1.3) din 01.09.2004, cet. Macarenco A. a fost angajat la S.A. „JLC”, prin cumul în calitate de paznic la punctul de colectare a laptelui din s. Zaim, r-nul Căușeni. În pofida faptului că, acesta niciodată nu a lucrat la S.A. „JLC” și, nu a primit careva mijloace financiare sub formă de

salariu din casa S.A. „JLC”, conform tabelelor de evidență a timpului de muncă, prezentate de către șeful Secției materie primă, cet. Macarenco A. pentru perioada anilor 2007-2009, i s-a calculat și achitat salariu în sumă totală de 9 485 lei, care a fost ridicat din casa S.A. „JLC”, de către inculpat.

2.8.8. În baza ordinului nr. 93-p din 16.07.2005, cet. Midoni O. a fost angajată la S.A. „JLC”, în funcția de recepționar de produse agricole și materie primă (colector). În pofida faptului că, aceasta niciodată nu a lucrat la S.A. „JLC”, și, nu a primit careva mijloace financiare sub formă de salariu din casa S.A. „JLC”, conform tabelelor de evidență a timpului de muncă, prezentate de către șeful Secției materie primă, cet. Midoni O., pentru perioada 01.01.2009-31.03.2009 și luna mai 2009, i s-a calculat și achitat salariu în sumă totală de 3 698 lei, care a fost ridicată din casa S.A. „JLC”, de către inculpat.

2.9. Tot el, în perioada anilor 2007-2009, având scop cupidant, în lipsa procurilor întocmite în modul stabilit, nefiind împuternicit de nimeni, a însușit de la S.A. „JLC”, suma de 143 346 lei, ridicând din contabilitatea întreprinderii salariile unor angajați, fără a se achita ulterior cu aceștia, în următoarele circumstanțe:

2.9.1. Astfel, conform borderourilor de plată: *nr. 1941 din 31.08.2007; nr. 2178 din 29.09.2007; nr. 667 din 31.03.2008; nr. 904 din 30.04.2008; nr. 2146 din 31.05.2008; nr. 1371 din 30.06.2008; nr. 1698 din 31.07.2008; nr. 1995 din 30.08.2008; nr. 2249 din 30.09.2008; nr. 2748 din 29.11.2008; nr. 2984 din 31.12.2008; nr. 242 din 31.01.2009; nr. 467 din 28.02.2009; nr. 687 din 31.03.2009; nr. 888 din 30.04.2009 și nr. 1127 din 30.05.2009*, cet. Crivoi Ec., domiciliată în s. Ucraina, r-nul Căușeni, fiind angajată în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 47 090 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către ea și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.9.2. Conform borderourilor de plată *nr. 904 din 04.04.2008; nr. 1371 din 30.06.2008; nr. 2249 din 30.09.2008; nr. 223/1 din 29.01.2009; nr. 467 din 28.02.2009; nr. 669 din 28.03.2009; nr. 888 din 30.04.2009; nr. 1127/1 din 30.05.2009 și nr. 1365 din 30.06.2009*, cet. Sorocean I., domiciliat în s. Mălăiești, r-nul Orhei, fiind angajat în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 12 313 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către el și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.9.3. Conform borderourilor de plată *nr. 1/1146 din 31.05.2008; nr. 1371 din 30.06.2008; nr. 2249/1 din 30.09.2008; nr. 2508 din 28.10.2008; nr. 2708 din 25.11.2008; nr. 223/1 din 29.01.2009; nr. 467 din 28.02.2009; nr. 242 din 31.01.2009; nr. 648 din 25.03.2009; nr. 837 din 22.04.2009; nr. 1027 din 19.05.2009 și nr. 1297 din*

19.06.2009, cet. Busuioc V., domiciliat în s. Logănești, r-nul Hîncești, fiind angajat în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 28 889 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către el și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.9.4. Conform borderourilor de plată nr. 467 din 28.02.2009; nr. 648 din 25.03.2009; nr. 888 din 30.04.2009; nr. 1127 din 30.05.2009; 1297 din 19.06.2009 și nr. 687 din 31.03.2009, cet. Ududovici Sv., domiciliată în or. Hîncești, str. George Enescu, 37, fiind angajată în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 4 266 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către ea și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.9.5. Conform borderourilor de plată nr. 2146 din 31.05.2008; nr. 2748 din 29.11.2008; nr. 888 din 30.04.2009; nr. 1127 din 30.05.2009; nr. 1365 din 30.06.2009, cet. Cașcaval P., domiciliat în s. Feștelița, r-nul Ștefan Vodă, fiind angajat în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 7356 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către el și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, persoană ce și le-a însușit.

2.9.6. Conform borderourilor de plată nr. 241 din 31.01.2009; nr. 467 din 28.02.2009; nr. 687 din 31.03.2009; nr. 837 din 22.04.2009; nr. 1127 din 30.05.2009 și nr. 1297 din 19.06.2009, cet. Gulereanu I., domiciliat în s. Sărățica Nouă, r-nul Leova, fiind angajat în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 2 255 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către el și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.9.7. Conform borderourilor de plată nr. 1371 din 30.06.2008; nr. 2249 din 30.09.2008; nr. 2527 din 31.10.2008; nr. 2748 din 29.11.2008; nr. 2984 din 31.12.2008; nr. 467 din 28.02.2009; nr. 687 din 31.03.2009; nr. 888 din 30.04.2009; nr. 1127 din 30.05.2009; nr. 13.65 din 30.06.2009 și dispoziția de plată nr. 825 din 21.04.2009, cet. Toma V., domiciliat în or. Ștefan Vodă, str. Valea Verde, 28, fiind angajat în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 17 703 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către el și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.9.8. Conform borderourilor de plată nr. 1371 din 30.06.2008; nr. 1697 din 31.07.2008; nr. 223/1 din 29.01.2009; nr. 467 din 28.02.2009; nr. 669 din 28.03.2009; nr. 837 din 22.04.2009; nr. 1027 din 19.05.2009 și nr. 1297 din 19.06.2009, cet. Railean N., domiciliată în s. Târșiței, r-nul Telenеști, fiind angajată în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 4 697 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către ea și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.9.9. Conform borderourilor de plată nr. 219 din 31.01.2007; nr. 461/3 din 28.02.2007; nr. 908/1 din 30.04.2007; nr. 1184 din 31.05.2007; nr. 1435 din 30.06.2007; nr. 1678 din 30.07.2007; nr. 1941 din 31.08.2007; nr. 2666 din 31.11.2007; nr. 2926 din 31.12.2007; nr. 211 din 31.01.2008; nr. 440 din 29.02.2008; nr. 667 din 31.03.2008; nr. 904 din 30.04.2008; nr. 1371 din 30.06.2008; nr. 1698 din 31.07.2008; nr. 2249 din 30.09.2008; nr. 2527 din 31.10.2008; nr. 2748 din 29.11.2008; nr. 2984 din 31.12.2008; nr. 242 din 31.01.2009; nr. 467 din 28.02.2009; nr. 888 din 30.04.2009; nr. 1127 din 30.05.2009 și nr. 1365 din 30.06.2009, cet. Lazarenco Ig., domiciliat în s. Ciocîlteni, r-nul Orhei, fiind angajat în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 8 997 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către el și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.9.10. Conform borderourilor de plată nr. 1678 din 30.07.2007; nr. 1941 din 31.08.2007; nr. 2178 din 29.09.2007; nr. 2426 din 31.10.2007; nr. 2666 din 31.11.2007; nr. 2926 din 31.12.2007; nr. nr. 667 din 31.03.2008; nr. 2146 din 31.05.2008; nr. 1698 din 31.07.2008; nr. 2249 din 30.09.2008; nr. 2527 din 31.10.2008; nr. 2748 din 29.11.2008; nr. 2984 din 31.12.2008; nr. 242 din 31.01.2009; nr. 467 din 28.02.2009; nr. 687 din 31.03.2009; nr. 888 din 30.04.2009; nr. 1127 din 30.05.2009 și nr. 1365 din 30.06.2009, cet. Coadă El., domiciliată în s. Cîrnățeni, r-nul Căușeni, fiind angajată în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 7 345 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către ea și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.9.11. Conform borderoului de plată nr. 687 din 31.03.2009, cet. Lungu A., domiciliat în s. Sărata-Mereșeni, r-nul Hîncești, fiind angajat în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă de 915 lei. Salariul indicat în borderoul menționat nu a fost primit de către el și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acesta a fost ridicat din casa S.A. „JLC” de către inculpat, care l-a însușit.

2.9.12. Conform borderourilor de plată nr. 2984 din 31.12.2008 și nr. 687 din 31.03.2009, cet. Munteanu P., domiciliat în or. Hîncești, str. Tamara Ciobanu, 6, fiind angajat în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, i s-a calculat și i s-a achitat salariu în sumă totală de 1 520 lei. Salariile indicate în borderourile menționate nu au fost primite de către el și nici nu a împuternicit pe nimeni în acest sens, acestea au fost ridicate din casa S.A. „JLC”, de către inculpat, care le-a însușit.

2.10. Tot el, în perioada 01.01.2008-01.08.2009, fiind responsabil de procurarea materiei prime (lapte), de la populație, având scop cupidant, prin reflectarea eronată în documentele evidenței primare a informației (cantitate, preț) privind materia primă colectată, a însușit de la S.A. „JLC”, bani în sumă totală de 595 277,05 lei, ridicând din casieria S.A. „JLC”, mijloace bănești destinate pentru achitarea prețurilor stabilite prin ordinele întreprinderii și anume la prețul de 4 lei, 3,60 lei și 2,75 lei pentru un litru, însă, de facto materia primă fiind procurată de la furnizori la prețul de 3,50 lei și 1,75 lei.

2.10.1. Astfel, Lupașco Gh., fiind angajat în calitate de recepționar de produse agricole și materie primă (colector) al S.A. „JLC”, în baza actelor de achiziționare pentru materia primă (lapte) i se cuvenea să primească pentru laptele colectat de la populație suma de 17 234,1 lei, însă conform dispoziției de plată nr. 662 din 27.03.2009, suma menționată, în lipsa procurii, a fost ridicată din casa întreprinderii S.A. „JLC”, de către inculpat și până în prezent nu a fost transmisă acestuia.

2.10.2. În baza ordinului 32-p (1.6) din 09.03.2006, cet. Cucurevscaia S. a fost angajată în funcție de recepționar produse agricole și materie primă. Conform actului de achiziționare nr. 896 din 11.04.2009, cet. Cucurevscaia S. a achiziționat 44 440 litri de materie primă (lapte), la prețul de 3,33 lei în sumă totală de 147 781,5 lei.

Conform dispozițiilor de plată nr. 998, nr. 1041 și nr. 1051, cet. Cucurevscaia S. pentru materia primă (lapte), colectată a primit din casieria întreprinderii S.A. „JLC”, mijloace bănești în sumă de 132781,50 lei sau cu 15 000 lei, mai puțin decât suma care i se cuvenea să o primească, diferența de 15 000 lei, prevăzută în dispoziția de plată nr. 998 din 16.04.2009, întocmită pe numele acesteia, a fost ridicată din casa întreprinderii S.A. „JLC”, în lipsa procurii, de către inculpat și până în prezent nu a fost transmisă acesteia.

2.10.3. În baza ordinului nr. 93-p din 16.07.2005, cet. Midoni O. a fost angajată la S.A. „JLC”, în funcția de recepționar de produse agricole și materie primă (colector). În perioada de timp 11.04.2009-01.08.2009, conform actelor de achiziționare și a dărilor de seamă, a fost înregistrată în evidența contabilă a întreprinderii S.A. „JLC” materie primă colectată din s. Zaim, r-nul Căușeni, de către ultima, în cantitate de 45 690 litri la prețul stabilit prin ordinul întreprinderii de 2,75 lei pentru 1 litru, în sumă totală de 125 647,5 lei. De facto,

aceasta la indicația verbală a inculpatului a colectat lapte la prețul de 1,75 lei pentru un litru. Diferența de bani în mărime de 44 284,05 lei, conform dispoziției de plată nr. 988 din 14.05.2009, întocmită pe numele cet. Midoni O., a fost ridicată din casa întreprinderii S.A. „JLC”, în lipsa procurii, de către inculpat și până în prezent nu a fost transmisă acesteia.

2.10.4. În baza ordinului nr. 107- p din 13.08.2007, cet. Răilean N. a fost angajată la S.A. „JLC”, în funcție de recepționar de materie primă (lapte). Pe perioada de timp 01.01.2009-01.08.2009, conform actelor de achiziții și a dărilor de seamă, în evidența contabilă a S.A. „JLC”, a fost înregistrată materie primă colectată de către cet. Răilean N. din r-nul Telenești, la prețul 3,60 lei și 2,75 lei pentru un litru în sumă totală de 280 991 lei.

Începând cu luna ianuarie 2009, la indicația verbală a inculpatului, Răilean N. a început să acumuleze de la furnizori lapte conform prețului stabilit de acesta și nu conform actelor de achiziționare. Astfel, pe luna ianuarie 2009, conform actelor de achiziționare prețul pentru un litru de lapte era stabilit la cota de 3,30 lei, însă la indicația verbală a inculpatului, aceasta achita furnizorilor pentru un litru de lapte 3,0 lei pe luna februarie 2009, conform actelor de achiziționare prețul pentru un litru de lapte era stabilit la cota de 3,30 lei, însă la indicația verbală a inculpatului, aceasta achita furnizorilor pentru un litru de lapte 2,70 lei și pentru lunile martie-iunie 2009, prețurile conform actelor de achiziționare stabilite de întreprindere erau mai mari ca cele achitate furnizorilor. Mijloacele bănești în sumă totală 40 800 lei, formate în rezultatul diferenței de preț, au fost ulterior transmise de către sus numita, inculpatului, persoană ce și le-a însușit.

2.10.5. În baza ordinului 55-p din 15.05.2009, cet. Căpațină D. a fost angajat prin cumul la S.A. „JLC”, în calitate de recepționar a produselor agricole și a materiei prime (lapte), de la populația s. Tomaiul Nou, r-nul Leova.

În perioada de timp 15.05.2009-01.08.2009, conform actelor de achiziție și a dărilor de seamă a fost înregistrată în evidența contabilă a S.A. „JLC” materie primă (lapte) colectată de către cet. Căpațină D. în cantitate de 104 057 litri. Conform ordinului nr. 299 din 10.04.2009, acesta achita populației câte 1,75 lei pentru un litru, procurând materie primă (lapte) în sumă totală de 182 100 lei. Pentru producția predată cet. Căpațină D. a încasat din casa întreprinderii S.A. „JLC”, doar suma de 155 100 lei, iar diferența de 27 100 lei, în lipsa procurii și permisiunii ultimului, conform dispoziției de plată nr. 1192 din 06.06.2009, a fost ridicată de către inculpat, care le-a însușit.

2.10.6. În baza ordinului nr. 2-p din 03.01.2006, cet. Busuioc V. a fost angajat prin cumul la S.A. „JLC”, în calitate de recepționar a materiei prime (lapte), de la populația s. Logănești, r-nul Hîncești.

În perioada de timp 01.01.2008 - 01.08.2009, conform actelor de achiziție și a dărilor de seamă, în evidența contabilă a întreprinderii S.A. „JLC” a fost înregistrată materie primă colectată din s. Logănești de către recepționarul

Busuioc V. în cantitate de 846960 litri, la prețul de 4 lei pentru 1 litru, iar începând cu data de 01.04.2009, la prețul de 3,17 lei și 2,75 lei pentru 1 litru, în sumă totală de 3119250 lei. La indicația verbală a inculpatului, în perioada anului 2008, Busuioc V. achita furnizorilor 3,54 lei pentru 1 litru, iar în perioada anului 2009, achita suma de 2,52 lei pentru un litru. Astfel în perioada menționată de către Busuioc V., la indicația inculpatului s-a achitat furnizorilor 2651157 lei, de facto, conform actelor de achiziționare suma urmând a fi de 3119250 lei. Diferența de 468093 lei, a fost eliberată din casieria S.A. „JLC”, conform dispozițiilor de plată pe numele cet. Busuioc V., însă aceasta în lipsa procurii și permisiunii ultimului, a fost ridicată de către inculpat, care le-a însușit.

2.11. Astfel, pe parcursul activității sale în calitate de șef al Secției aprovizionare materie primă la SA „JLC”, Damaschin Ig. a cauzat întreprinderii un prejudiciu material în proporții deosebit de mare în sumă totală de 1 115 971,9 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, conform indicilor, *escrocherie, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere în proporții deosebit de mari.*

3. Împotriva sentințe a declarat apel avocatul Kovali Vl. în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a lui Damaschin Ig., din motivul că fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

În susținerea apelului declarat, autorul acestuia a invocat că, sentința este ilegală și neîntemeiată, deoarece probele puse la baza acesteia nu au fost cercetate și apreciate corect, iar pe parcursul procesului penal inculpatului i-au fost încălcate drepturile procesuale, în special dreptul la un proces echitabil. Se contestă probele puse la baza condamnării sub aspectul aprecierii efectuate de prima instanță și, în această ordine de idei, s-a solicitat de a da o nouă apreciere probelor administrate în cauză, cu emiterea soluției de achitare, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii imputate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2014, a fost admis apelul declarat, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Damaschin Ig. a fost condamnat în baza art.190 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate cu răspundere materială în domeniul administrativ-economic pe termen de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către S.A. „JLC”, mun. Chișinău, a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul lui Damaschin Ig. a prejudiciului material în mărime de 62 194,54 lei, în rest acțiunea a fost respinsă.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, vinovăția inculpatului în săvârșirea faptei relevate a fost dovedită în cuprinsul sentinței, ce

vizează cauzarea prejudiciului material în mărime de 62 194,54 lei, prin însușirea diferenței de preț, în rezultatul vânzării-procurării a 16 terenuri agricole de către S.A. „JLC” de la persoane fizice, în perioada anilor 2007- 2009.

Instanța de apel și-a bazat concluzia pe acest episod, fiind solidară cu soluția instanței de fond în această parte, pe următoarele probe: *declarațiile reprezentantului părții vătămate Cojuhari V.; martorilor: Zaharco V., Tcaciova Ec., Podgurschi Al-dra, Socolov B., Cudreavțeva O., Cebotari El., Cristea Ig., Ceainic N., Turtină N., Gangan V., Postolachi Ec., Bătrînac El., Barcari Ig.; procesul-verbal de ridicare din 03.06.2010 (f.d. 179-224, vol.VII); procesul-verbal de ridicare din 15.06.2010 (f.d.230-233, vol.VII); procesul-verbal de ridicare din 22.07.2010 (f.d.237-238, vol.VII); procesul-verbal de ridicare din 21.07.2010 (f.d.66-72, vol.VIII); procesul-verbal de ridicare din 17.10.2010 (f.d.76-90, vol.VIII); procesul-verbal de examinare a obiectului din 09.07.2010 (f.d. 225-226, vol.VII); ordonanța din 09.07.2010 (f.d. 227-228, vol.VII); procesul-verbal de examinare a obiectului din 12.07.2010 (f.d. 234, vol.VII); ordonanța din 12.07.2010, privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict (f.d. 59-61, vol.VIII); ordonanța din 26.01.2011, privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict (f.d. 62-64, vol.VIII); procesul-verbal de examinare a obiectului din 26.01.2011 (f.d. 73, vol. VIII); ordonanța din 26.01.2011, privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict (f.d. 74, vol.VIII); procesul-verbal de examinare a obiectului din 20.01.2011 (f.d. 91, vol.VIII); ordonanța din 20.01.2011, privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict (f.d. 92, vol.VIII); ordonanța din 21.01.2011, privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict (f.d. 66-67, vol.IX);*

De asemenea, în susținerea concluziilor privind vinovăția inculpatului în săvârșirea faptei imputate pe acest episod, instanța de apel s-a bazat și pe concluziile expuse în *raportul de expertiză nr.2228 din 27.11.2011 (f.d. 101- 139 vol. XV).*

Instanța de apel a menționat și faptul că în concluzia experților se constată, „(...) că dl. Igor Damaschin nu a procurat careva loturi de pământ ca reprezentant al S.A. „JLC” de la persoane fizice, ci a acționat în calitate de vânzător, (...)”, însă aceste constatări nu-l dezvinovățesc pe inculpat, de vreme ce martorii Cebotari E., Gangan V., Postolachi E., Turtină N., Cristea I. și Ceainic N., arată direct, că inculpatul, acționând în baza procurii ca reprezentantul lor, le-a plătit pentru terenul agricol vândut S.A. „JLC”, un preț mai redus decât cel indicat în contractele de vânzare-cumpărare. Acest fapt constatându-se și prin declarațiile martorilor Barcari I., Zaharco V., Tcaciova E., Podgurschi A., precum și prin contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole, documentele contabile și altele, care au tangență cu episodul dat.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, procedând în asemenea mod, inculpatul, prin prezentarea datelor false despre prețul real de vânzare a terenurilor agricole și ascunderea informației adevărate a cărei anunțare era obligatorie, prin intenție directă și prin scop de profit, a dobândit ilicit 62 194,54

lei, iar inculpatul, din start nu intenționa să-și îndeplinească obligațiile de serviciu asumate, însă, folosind situația de serviciu, mizând pe încrederea acordată de administrație, a primit banii în aparență pe baze legitime, concomitent, ascunzând prețul real de cumpărare-vânzare a terenurilor agricole, a însușit ilegal suma de bani, ce constituie diferența dintre banii alocați de S.A. „JLC” și banii primiți de proprietarii terenurilor agricole în baza contractelor de cumpărare-vânzare respective.

Astfel, diferența de preț stabilită, în valoare totală de 62 194,54 lei, a fost dobândită ilicit, prin înșelăciune și abuz de încredere, de către inculpat. Conform articolului 126 alin. (1) Cod penal, valoarea bunurilor dobândite enunțată, care reprezintă prejudiciul material cauzat proprietarului, se consideră în proporții mari.

Instanța de apel a relatat că nerecunoașterea vinovăției și susținerile, că inculpatul n-a săvârșit infracțiunea imputată pe acest episod, nu echivalează cu achitarea acestuia, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate, cercetate, verificate și apreciate, în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunii respective de către inculpat.

Instanța de apel a încadrat acțiunile inculpatului pe acest episod, în baza art. 190 alin.(4) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu și săvârșită în proporții mari.*

La stabilirea pedepsei pe acest episod, instanța a luat în considerație prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, precum și art. 394 alin.(2) pct.2) și 3) Cod de procedură penală, circumstanțe excepționale, nefiind stabilite, astfel, nu s-au reținut temeiuri pentru aplicarea art. 79 și 90 Cod penal, ce ar justifica aplicarea unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de lege sau aplicarea unei condamnări cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În atare situație, instanța de apel a considerat oportună și rezonabilă aplicarea pedepsei principale cu închisoare și pedepsei complimentare obligatorii, în limitele sancțiunii normei penale - art. 190 alin.(4) Cod penal.

Referitor la acțiunea civilă pe acest episod, instanța de apel a apreciat că sunt dovedite mărimea și temeiurile prejudiciului cauzat, astfel a admis acțiunea civilă în partea reparării prejudiciului material produs prin infracțiune, motiv pentru care a încasat de la inculpat în beneficiul părții civile suma de 62 194,54 lei.

Referitor la motivele invocate de apelant ce vizează combustibilul eliberat, salariul achitat și materia primă (laptele) achiziționată pentru S.A. „JLC”, instanța de apel le-a apreciat ca fiind fondate.

Pe marginea acestor învinuiri instanța a constatat cu certitudine, că partea acuzării n-a prezentat probe concludente, pertinente și incontestabile ce ar

dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor criminale stabilite prin sentință și anume, că:

- în perioada de timp aprilie 2008 - mai 2009, având scop cupidant, în procesul colectării materiei prime din localitățile r-lui Hîncești, a creat pentru șoferi rute fictive pentru parcurgerea căroră din casa S.A. „JLC” au fost ridicate tichete pentru combustibil (motorină), în realitate șoferii stabiliți pe rutele preconizate parcurgeau un drum mai mic, iar diferența de combustibil (motorină) în cantitate de 22392 litri la suma de 264526 lei, fiind transmisă de către aceștia inculpatului, care a însușit-o;

- în perioada anilor 2008-2009, având scop cupidant, a însușit de la S.A. „JLC” mijloace bănești în urma ridicării salariilor unor persoane fictiv angajate la întreprindere de către el în sumă totală de 50628 lei;

- în perioada anilor 2007-2009, având scop cupidant, în lipsa procurilor întocmite în modul stabilit, nefiind împuternicit de nimeni, a însușit de la S.A. „JLC”, suma de 143 346 lei, ridicate din contabilitatea întreprinderii salariile unor angajați, fără a se achita ulterior cu aceștia;

- în perioada 01.01.2008-01.08.2009, fiind responsabil de procurarea materiei prime (lapte) de la populație, având scop cupidant, prin reflectarea eronată în documentele evidenței primare a informației (cantitate, preț) privind materia prima colectată, a însușit de la S.A. „JLC” bani în sumă totală de 59527705 lei, ridicând din casieria S.A. „JLC”, mijloace bănești destinate pentru achitarea prețurilor stabilite prin ordinele întreprinderii și anume la prețul de 4 lei, 3,60 lei și 2,75 lei pentru un litru, însă de facto materia primă fiind procurată de la furnizori la prețul de 3,50 lei și 1,75 lei.

Instanța de apel pe aceste patru episoade, apreciind raportul de expertiză nr. 2228 din 27.11.2013, în coroborare cu probele prezentate de partea acuzării și puse la baza condamnării inculpatului, a dat o nouă apreciere probelor ce se referă la: raportul de expertiză nr. 2691 din 08.11.2010, prin care s-a stabilit, că înscrisurile manuale din rubrica „am primit”, din dispoziția de plată nr. 988 din 14.05.2009, sunt executate de inculpatul Damaschin Ig. (f.d. 136-140, vol.IX); raportul de expertiză nr. 3219 din 27.12.2010, prin care s-a stabilit, că înscrisurile manuscrise de la rubrica „am primit”, din dispoziția de plată nr. 812 din 16.04.2009; nr. 662 din 27.03.2009 și nr. 1192 din sunt executate de cet. Damaschin Ig. (f.d. 183-189, vol.IX);

Astfel, instanța de apel, în urma investigațiilor efectuate de către experți, a conchis că:

- careva documente justificative, informație ce ar confirma predarea de către Hîncu I. și Hîncu M., ulterior primirea de către Damaschin Ig. a combustibilului în cantitate totală de 73 074, 24 litri în sumă de 684 186, 87 lei, în perioada anilor 2007-2009, lipsesc. Damaschin Ig. nu putea însuși combustibilul S.A. „JLC” de la implementarea rutelor, deoarece n-a fost desemnat ca persoană autorizată pentru aceste activități, nu figurează că a primit mijloace bănești sau tichete pentru combustibil. N-au fost prezentate careva documente confirmative, că inculpatul a ridicat din casa S.A. „JLC” tichete pentru combustibil (motorină),

iar în realitate șoferii pe rutele preconizate parcurgeau un drum mai mic, diferența de combustibil în cantitate de 22392 litri în sumă de 264526 lei, fiind transmisă de către aceștia lui Damaschin Ig.;

- nu s-a stabilit documentar primirea de către Damaschin Ig. din casieria S.A. „JLC” a salariului pentru persoanele Coșciug T., Maxian Al-dra, Furdui Al., Rusu I., Mîțu A., Cazacu T., Macarenco A., Midoni O., Crivoi Ec., Sorocean I., Busuioc V., Ududovici Sv., Cașcaval P., Gulereanu I., Toma V., Railean N., Lazarenco Ig., Coadă El., Lungu A. și Munteanu P., iar din partea casierului n-au fost făcute înscrieri, că banii în sumă de 5062531 lei și, respectiv, în sumă de 143346 lei au fost eliberați prin procură.

- nu se confirmă documentar transmiterea de către colectorii de lapte: Lupașco Gh., Toma V., Cucurenscaia S., Midoni O., Railean N., Căpățîna D. și Busuioc V. a mijloacelor financiare în sumă de 59527705 lei, în perioada anilor 2007-2009. Mai mult ca atât, documentele primare, dispozițiile de plată, care au fost reflectate în contabilitate, confirmă faptul, că achitarea S.A. „JLC”, față de persoanele menționate pentru materia primă - laptele, s-a efectuat nemijlocit și, că este stinsă datoria față de acești colectori;

În atare situație, instanța de apel a apreciat ca fiind ilegale și neîntemeiate concluziile primei instanțe privind recunoașterea vinovăției inculpatului în părțile respective, motiv pentru care s-a impus soluția prevăzută la art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul, inculpatul și avocatul acestuia și reprezentantul părții vătămate SA „JLC”, Cojuhari V., care au solicitat:

- *procurorul*, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, a solicitat, casarea acesteia și menținerea în vigoare a sentinței, fără modificări.

- *inculpatul și avocatul acestuia*, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, au solicitat casarea parțială a deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

- *reprezentantul părții vătămate SA „JLC”, Cojuhari V.*, invocând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și menținerea în vigoare a sentinței.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07 octombrie 2014, au fost admise recursurile declarate și dispus rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. Instanța de recurs a stabilit că, la examinarea cauzei instanța de apel nu a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 26, 27, 99-101 Cod procedură penală, nu a cercetat sub toate aspectele probele prezentate de acuzare, nu le-a verificat minuțios, prin prisma pertinentei, concludentei, iar în ansamblul, din punct de vedere al coroborării lor, nu a apreciat fiecare probă separat adusă de

procuror în susținerea învinuirii și nu s-a expus în mod convingător de ce respinge aceste probe.

Instanța de recurs a stabilit, că din conținutul deciziei rezultă că instanța de apel la judecarea apelurilor a comis un șir de erori și anume: instanța de apel, contrar prevederilor art. 417 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, casând sentința de condamnare, cu pronunțarea deciziei de achitare a inculpatului pe episoadele ce vizează combustibilul eliberat, salariul achitat și materia primă (lapte) achiziționată pentru S.A. „JLC”, fără a descrie fapta de care inculpatul se învinuiește, se limitează doar la fraza *“(...) astfel cu certitudine s-a constatat că, partea acuzării n-a prezentat probe concludente, pertinente și incontestabile ce ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor criminale, stabilite prin sentință (...)”*. Deși, instanța de apel face trimitere la prevederile art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, nu se expune asupra circumstanțelor de fapt ale cauzei constatate, făcând trimitere doar la cele stabilite prin sentință.

Instanța de recurs a reținut, că modalitatea de motivare a soluției în cauza dată, fără audierea martorilor și cercetarea suplimentară a probelor pe care se bazează instanța de apel în decizia sa, fără elucidarea divergențelor depistate în declarațiile martorilor date la orice etapă a procesului, denotă faptul că instanța de apel a pronunțat o soluție care conține o eroare de drept, deoarece o motivare a soluției trebuie să rezulte și dintr-o administrare legală a probelor, în special atunci când se pronunță o nouă hotărâre, după regulile pentru judecarea în primă instanță.

Prin urmare, instanța de recurs a menționat, că instanța de apel și-a întemeiat decizia pe un șir de declarații ale martorilor și a probelor din dosar, care nu au fost verificate și consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, iar declarațiile doar a patru martori, audiați repetat în cadrul apelului, și declarațiile martorilor date citirii în cadrul ședinței de judecată, la cererea părții apărării (f.d. 19 vol. XVI), nici nu au fost reflectate în decizie.

Instanța de recurs a conchis, că instanța de apel, a remarcat nevinovăția inculpatului pe episoadele ce vizează combustibilul eliberat, salariul achitat și materia primă (laptele) achiziționată pentru S.A. „JLC”, bazându-se în exclusivitate pe *raportul de expertiză nr. 2228 din 27.11.2013*, efectuat în cadrul apelului și doar în baza acestui raport a dat o nouă apreciere tuturor probelor acuzării.

Astfel, instanța de recurs a considerat, că decizia instanței de apel contravine prevederilor art. 414, 417, 419 Cod de procedură penală, deoarece, nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția cu atât mai mult, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, or, instanța de apel, rejudicând cauza și pronunțând o hotărâre de achitare, urma să verifice probele care au fost puse de instanța de fond la baza sentinței de condamnare și să le respingă motivat. Instanța de recurs a concluzionat, că erorile procesuale admise de către Curtea de

Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și ele nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, or instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2015, a fost admis apelul declarat, casată sentința în partea admiterii acțiunii civile, în legătură cu lipsa acesteia în procesul penal, în rest hotărârea contestată a fost menținută.

10. Instanța de apel a stabilit, că prima instanță corect a ajuns la concluzia că vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, pe deplin este dovedită, în circumstanțele indicate mai sus, prin cumulul de probe acumulate la cauza penală: declarațiile reprezentantului părții vătămate depuse pe parcursul urmăririi penale și în instanța de judecată, declarațiile martorilor, materialele dosarului, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a menționat, că instanța de fond s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de apărare și și-a expus punctul de vedere asupra fiecărei probe care dovedește incontestabil vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, or, suma prejudiciului conform actului de revizie din 24.10.2010, este de 1115971,36 lei, instanța luând ca bază ultimul act de revizie prin care sumele prejudiciului au fost concretizate. Dar, dat fiind că S.A. "JLC", nu a înaintat acțiune civilă instanța de apel a concluzionat că instanța de fond în această parte a dat o soluție greșită în lipsa acțiunii civile în procesul penal și în această parte sentința urmează a fi desființată cu adoptarea unei noi hotărâri fără a se expune în latura civilă.

Instanța de apel a considerat, că concluziile instanței de fond cu privire la stabilirea pedepsei inculpatului corespund principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale prevăzute de art. 7 Cod penal, scopului și criteriilor individualizării pedepsei prevăzute de art. 61, 75 Cod penal și corect a concluzionat despre necesitatea aplicării pedepsei în limitele sancțiunii prevăzute de legea penală pentru care inculpatul a fost condamnat, sub formă de închisoare, fiindcă s-a ținut cont de toate circumstanțele cauzei în ansamblul, de pericolul social al infracțiunii săvârșite și de persoana inculpatului.

11. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare inculpatul și avocatul acestuia, Kovali Vl., care, indicând temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, au solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

În motivarea recursurilor declarate, autorii acestora au invocat că, partea acuzării nu a prezentat probe concludente, pertinente și incontestabile ce ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor imputate și stabilite prin sentință, în speță lipsesc laturile infracțiunii incriminate. La examinarea cauzei nu au fost respectate prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală. Instanța de apel nu s-a pronunțat în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, asupra tuturor motivelor invocate în apel și, în speță - au fost încălcate exigențele art. 6 CoEDO.

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 decembrie 2015, au fost admise recursurile declarate și dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

13. În motivarea deciziei adoptate instanța de recurs a menționat că, la examinarea cauzei, instanța de apel a ignorat cerințele art.414 Cod de procedură penală și, prin fraze generale, fără argumentare, a respins raționamentele invocate în apel, fără a se expune care au fost motivele și temeiurile pentru respingere.

Totodată, contrar prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de apel nu s-a pronunțat, sau s-a pronunțat superficial, fără o argumentare clară asupra mai multor motive invocate în apel de către partea apărării.

Instanța de recurs a menționat, că art. 6§1 CoEDO, obligă instanțele superioare să își motiveze deciziile în așa mod că din motivare să se rezulte examinarea în mod real a chestiunilor esențiale supuse examinării și să nu se fi mulțumit să confirme pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (*cauzele Helle vs. Finlanda, 19.12.1997; Albert vs. România din 16.02.2010, pct.37*).

Prin urmare, instanța de recurs a constatat că, declarațiile *martorilor Furdui Al., Cazacu T., Lazarenco Ig., Coadă El., Lungu A., Ciubaciuc V. și Toma V.*, audiați în ședința de judecată sunt în contrazicere directă cu învinuirile aduse prin rechizitoriu inculpatului.

Totodată, instanța de recurs a constatat, că martorii decisivi ai acuzării: *Cebotari El., Postolachi Ec., Turtină N., Cristea Ig., Maxian Al-dru, Russu I., Coșciug T., Mîțu A., Sorocean I., Busuioc V., Cașcaval P., Gulereanu N., Munteanu P., Căpățînă D., Midoni O., Ududovici Sv., Lungu A., Lupașcu Gh., Hîncu M., Railean N. și Coadă El.* n-au fost audiați în ședințele de judecată, la baza sentinței fiind puse inclusiv declarațiile lor, date la faza urmăririi penale, fapt ce este în contradicție directă cu prevederile alin. (4) din art. 101 Cod de procedură penală, la fel prin aceasta a fost încălcat art. 6§3 CoEDO, referindu-se în acest sens și la jurisprudența CtEDO (*cauzele Komasiński vs. Austria, 19.12.1989; Ludi vs. Elveția din 15.06.1992*), care prevede, că „*acuzatului trebuie să-i fie acordată ocazia adecvată și suficientă ca să conteste o mărturie care-l incriminează și să pună întrebări autorului acesteia în momentul depoziției sau mai târziu*”.

Referitor la speța dată, din totalul de 33 martori în 33 de episoade, nu au fost interogați 20 de martori, declarațiile cărora sunt probe directe și decisive, puse la baza condamnării, cărora inculpatul nu a avut posibilitatea de a le pune întrebări. Prima instanță în sentință a făcut referire doar la 3 martori, care nu au fost posibil de audiat în ședința de judecată și, anume martorii Cebotari El., Turtină N. și Cristea Ig., fiind disponibile spre cercetare numai declarațiile scrise acumulate în cadrul urmăririi penale, conținutul cărora nu înlătură vinovăția inculpatului, iar în cumul cu alte probe o confirmă, iar în rest a constatat vina parțial dovedită.

De asemenea, instanța de recurs, a conchis că, instanța de apel a însușit concluziile și temeiurile de condamnare a primei instanțe, fără ca să analizeze la serios sentința, care prevede concluzia, că: „(...) *vina inculpatului și fapta prejudiciabilă este demonstrată parțial cu încadrarea acțiunilor inculpatului Damaschin Igor în baza art.190 alin. (5) Cod penal*” (f.d. 115, vol. XIII), pe când fapta constatată cuprinde tot volumul învinuirii înaintate, fiind descrise toate 33 de episoade din rechizitoriu și suma totală incriminată - 1 115 971,9 lei.

Totodată, analizând conținutul deciziei atacate (f.d. 211, vol. XVI), în raport cu motivele invocate de către partea apărării, instanța de recurs a considerat că, instanța de apel contrar exigențelor art. 22 din *Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice*, s-a pronunțat superficial și asupra expertizei contabile Nr.2228 din 27.11.2013, efectuată de către expertul Sajin P. (f.d. 101-139, vol. XV).

14. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2017, a fost admis apelul declarat, casată sentința în partea individualizării pedepsei, cu pronunțarea unei noii hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Damaschin Ig. a fost condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, la 8 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități legate de gestionarea valorilor materiale și mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani, iar în temeiul art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, i-a fost numit spre executare 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități legate de gestionarea valorilor materiale și mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip închis.

15. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, precum și probelor noi prezentate de partea apărării și probelor administrate de instanța de fond și cercetate suplimentar în ședința de judecată în apel, instanța de apel a constatat ca fiind dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea faptei relevate în cuprinsul sentinței, ce vizează cauzarea prejudiciului material în mărime de 62 194,54 lei, prin însușirea diferenței de preț, în rezultatul vânzării-cumpărării a 16 terenuri agricole de către S.A. „JLC”, de la persoane fizice, în perioada anilor 2007-2009 și

cauzarea prejudiciului material în mărime de 264 526 lei, prin însușirea diferenței de combustibil în cantitate de 22 392 litri, prin crearea pentru șoferi rute fictive cu ridicarea tichetelor pentru combustibil, reținând în acest sens că, sunt pertinente, concludente, utile și veridice următoarele probele: - *declarațiile: reprezentantului S.A. „JLC”, relatate în cadrul ședința instanței de fond și menținute în ședința instanței de apel; - martorilor: Tcaceova Ec., relatate în cadrul ședinței instanței de fond (f.d. 20,21, vol. XIII); Socolov B. (f.d. 28-31, vol.XIII); Gangan V. (f.d. 38,39, vol.XIII); Batrânac El. (f.d. 44,45, vol.XIII); Ceainic N. (f.d. 46,47, vol.XIII); Hîncu I. (f.d. 50,51, vol.XIII); Zaharco V. (f.d. 54-57, vol.XIII); Foltea M. (f.d. 87-89 vol.XIII); Stolearova M. (f.d. 90-92, vol.XIII); Anisimova L. (f.d. 93-95, vol.XIII); Hîncu M.; probele materiale: - actul privind rezultatele reviziei economico-financiare tematice efectuate la S.A. „JLC”, în perioada 01.01.2007-01.08.2009, cu toate anexele (f.d. 42-250, vol.I); - actul privind rezultatele reviziei economico-financiare tematice efectuate la S.A. „JLC”, în perioada 01.01.2007-01.08.2009, cu toate anexele (f.d. 1-251, vol.II); - actul privind rezultatele reviziei economico-financiare tematice efectuate la S.A. „JLC”, în perioada 01.01.2007-01.08.2009 cu toate anexele (f.d. 1-250 vol. III); - procesul-verbal de ridicare din 03.06.2010 (f.d. 179-224), vol.VII); - procesul-verbal de examinare a obiectului din 09.07.2010 (f.d. 225-226, vol.VII); - ordonanța din 09.07.2010, privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict la dosarul penal a actelor și documentelor; - procesul-verbal de ridicare din 15.06.2010 (f.d. 230-233, vol.VII); - procesul-verbal de examinare a obiectului din 12.07.2010 (f.d. 234, vol.VII); - ordonanța din 12.07.2010, privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict la dosar (f.d. 235, vol.VII); - procesul-verbal de ridicare din 22.07.2010 (f.d. 1-58, vol.VIII); - procesul-verbal de examinare a obiectului din 26.01.2011 (f.d. 59-64, vol.VIII); - ordonanța din 26.01.2011 privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict la dosar; - procesul-verbal de ridicare din 21.07.2010 (f.d. 66-72, vol.VIII); - procesul-verbal de examinare a obiectului din 26.01.2011 (f.d. 73, vol.VIII); - ordonanța din 26.01.2011, privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict la dosar (f.d. 74, vol.VIII); - procesul-verbal de ridicare din 17.10.2010 (f.d. 76-90, vol.VIII); - procesul-verbal de examinare a obiectului din 20.01.2011 (f.d. 91, vol.VIII); - ordonanța din 20.01.2011, privind recunoașterea și atașarea în calitate de corp delict la dosar (f.d. 92, vol.VIII).*

În susținerea concluziilor privind vinovăția inculpatului în săvârșirea faptei incriminate pe aceste episoade, instanța de apel a reținut și concluziile expuse în *raportul de expertiză nr. 2228 din 27.11.2011*, care se apreciază ca probă ce dovedește cauzarea prejudiciului material în mărime de 62 194,54 lei, prin înșelăciune și abuz de încredere, astfel dobândind ilicit banii respectivi, ce constituie diferența de preț în rezultatul vânzării-cumpărării a 16 terenuri agricole de către S.A. „JLC”, de la persoane fizice, în perioada anilor 2007-2009.

Instanța de apel a stabilit indubitabil din cumulul probator examinat, intenția inculpatului, care, încă la momentul intrării în stăpânire asupra

mijloacelor bănești, acesta urmărea scopul de a le sustrage și nu intenționa onorarea angajamentului asumat.

Astfel, martorii *Cebotari E., Gangan V., Postolachi E., Turtină N., Cristea I. și Ceainic N.*, au declarat că, inculpatul acționând în baza procurii ca reprezentantul lor, le-a plătit pentru terenul agricol vândut S.A. „JLC”, un preț mai redus decât cel indicat în contractele de vânzare-cumpărare. Acest fapt se constată și prin declarațiile martorilor *Barcari I., Zaharco V., Tcaciova E. și Podgurschi A.*, precum și prin contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole, documentele contabile și altele, care au tangență cu episodul dat.

Referitor la vinovăția inculpatului pe episodul însușirii sumei de 264 526 lei, prin ridicarea tichetelor de combustibil, martorul *Socolov B.* a menționat că, *“personal de el au fost depistate încălcări admise de către Damaschin Ig. în dările de seamă privind aprobarea itinerarului rutelor și consumul de combustibil prin intermediul denaturării rutelor”*; martorului *Hîncu I.*, a relatat că, *“(…)planul rutelor era aprobat de către Damaschin Ig., care intenționat l-a întocmit ca fiind mai lung decât cel parcurs în realitate. Se duceau la dispecer, dădeau foaie de parcurs și le dădea taloane pentru motorină. La început se duceau peste tot, dar la urmă nu coincidea drumul parcurs cu foaia de parcurs. Taloanele de la motorina rămasă o dădea lui Damaschin Ig.”*; martorul *Hîncu M.* care a declarat că, *“(…)ce îi rămânea din taloanele pentru motorină îi dădea inculpatului. Damaschin Ig. i-a comunicat că, tot ce rămâne din motorină să i le dea lui. Erau cazuri când drumul era mai lung, dar ei făceau un drum mai scurt la indicația inculpatului”*.

Procedând în asemenea mod, inculpatul, prin prezentarea datelor false despre prețul real de vânzare a terenurilor agricole și ascunderea informației adevărate a cărei anunțare era obligatorie și prin crearea rutelor fictive fiind ridicate tichete pentru combustibil, iar în realitate șoferii parcurgeau un drum mai mic, prin intenție directă și prin scop de profit, a dobândit ilicit 62 194, 54 lei și 264 526 lei, iar în total 326 720,54 lei. În circumstanțele constatate, rezultă că în realitate inculpatul, din start nu intenționa să-și îndeplinească obligațiile de serviciu asumate, însă, folosind situația de serviciu, mizând pe încrederea acordată de administrație, a primit banii în aparență pe baze legitime, concomitent, ascunzând prețul real de cumpărare-vânzare a terenurilor agricole, a însușit ilegal suma de bani, ce constituie diferența dintre banii alocați de S.A. „JLC” și banii primiți de proprietarii terenurilor agricole în baza contractelor de cumpărare-vânzare respective precum și a însușit tichetele de combustibil nefolosite care erau transmise de șoferi la ordinul inculpatului.

Diferența de preț stabilită, în valoare totală de 326 720,54 lei, a fost dobândită ilicit, prin înșelăciune și abuz de încredere, de către inculpat.

Conform art. 126 alin. (1) Cod penal, valoarea bunurilor dobândite enunțată, care reprezintă prejudiciul material cauzat proprietarului, se consideră proporții deosebit de mari.

Astfel fapta stabilită și reținută în sarcina inculpatului pe aceste 2 episoade, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală, se califică în baza art. 190 alin.(5) Cod penal,

15.2. Ceea ce ține de argumentele și motivele invocate de partea apărării ce vizează salariul achitat și materia primă (laptele) achiziționată - de S.A. „JLC”, instanța de apel le-a apreciat ca fiind fondate, or, partea acuzării nu a prezentat probe concludente, pertinente și incontestabile ce ar dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor: - în perioada anilor 2008 - 2009, având scop cupidant, a însușit de la S.A. „JLC”, mijloace bănești în urma ridicării salariilor unor persoane fictiv angajate la întreprindere de către el în sumă totală de 50 628 lei; - în perioada anilor 2007-2009, având scop cupidant, în lipsa procurilor întocmite în modul stabilit, nefiind împuternicit de nimeni, a însușit de la S.A. „JLC”, suma de 143 346 lei, ridicate din contabilitatea întreprinderii salariile unor angajați, fără a se achita ulterior cu acestea; - în perioada 01.01.2008-01.08.2009, fiind responsabil de procurarea materiei prime (lapte), de la populație, având scop cupidant, prin reflectarea eronată în documentele evidenței primare a informației (cantitate, preț), privind materia prima colectată, a însușit de la S.A. „JLC”, bani în sumă totală de 595 277,05 lei, ridicând din casieria S.A. „JLC”, mijloace bănești destinate pentru achitarea prețurilor stabilite prin ordinele întreprinderii și anume la prețul de 4 lei, 3,60 lei și 2,75 lei, pentru un litru, însă de facto materia primă fiind procurată de la furnizori la prețul de 3,50 lei și 1,75 lei.

Astfel potrivit declarațiilor martorilor: *Cilec T., Ciubaciuc V., Pilici L., Cașcaval P., Coadă El., Stînca T., Gulereanu N., Lungu A., Toma V., Podgorschi Al-dra, Zaharcenco Ig., Baluța N., Furdui Al., Macarenco A. și Cazacu T.*, audiați în ședința instanței de fond și în ședința instanței de apel, precum și a probelor cercetate și examinate, s-a stabilit cu certitudine faptul că inculpatul nu a săvârșit faptele imputate și anume episoadele ce vizează salariul achitat și materia primă.

Ceea ce ține de *raportul de expertiză nr. 2691 din 08.11.2010, prin care s-a stabilit, că înscrisurile manuale din rubrica "am primit", din dispoziția de plată nr. 988 din 14.05.2009, sunt executate de către Damaschin Ig. (f.d.l36-140,vol.IX); raportul de expertiză nr. 3219 din 27.12.2010, prin care s-a stabilit, că înscrisurile manuscrise de la rubrica "am primit", din dispoziția de plată nr. 812 din 16.04.2009; nr. 662 din 27.03.2009 și nr. 1192 din 06.06.2009, sunt executate de cet. Damaschin Ig. (f.d. 183-189,vol.IX); raportul de expertiză nr. 2922 din 15.12.2010, prin care s-a stabilit, că înscrisurile manuscrise de la rubrica "am primit", din - Dispoziție de plată nr. 2064 din 06.09.2008; Dispoziție de plată nr. 2063 din 01.10.2008; Dispoziție de plată nr. 2539 din 03.11.2008; Dispoziție de plată nr. 2592 din 08.11.2008; Borderou de plată nr. 2759 din 01.12.2008; Dispoziție de plată nr. 2769 din 02.12.2008; Dispoziție de plată nr. 2786 din 03.12.2008; Dispoziție de plată nr. 2799 din 05.12.2008; Dispoziție de plată nr. 2806 din*

06.12.2008; Borderou de plată nr. 2811 din 08.12.2008; Dispoziție de plată nr. 2820 din 09.12.2008; Dispoziție de plată nr. 2853 din 12.12.2008; Dispoziție de plată nr. 2905 din 19.12.2008; Dispoziție de plată nr. 15 din 03.01.2009; Dispoziție de plată nr. 24 din 04.01.2009; Dispoziție de plată nr. 110 din 17.01.2009; Dispoziție de plată nr. 273 din 04.02.2009; Dispoziție de plată nr. 305 din 09.02.2009; Dispoziție de plată nr. 315 din 10.02.2009; Dispoziție de plată nr. 473 din 01.03.2009; Dispoziție de plată nr. 495 din 04.03.2009; Dispoziție de plată nr. 553 din 12.03.2009; Dispoziție de plată nr. 561 din 13.03.2009; Dispoziție de plată nr. 582 din 17.03.2009; Dispoziție de plată nr. 597 din 18.03.2009; Dispoziție de plată nr. 718 din 04.04.2009; Dispoziție de plată nr. 750 din 08.04.2009; Dispoziție de plată nr. 794 din 14.04.2009; Dispoziție de plată nr. 813 din 16.04.2009; Dispoziție de plată nr. 913 din 02.05.2009; Dispoziție de plată nr. 931 din 05.05.2009; Dispoziție de plată nr. 954 din 09.05.2009; Dispoziție de plată nr. 1042 din 21.05.2009; Dispoziție de plată nr. 1233 din 12.06.2009 și Dispoziție de plată nr. 1387 din 02.07.2009, sunt executate de către inculpat (f.d. 197-202, vol.IX), acestea nu dovedesc vinovăția acestuia în săvârșirea faptei pe aceste trei episoade, fapt confirmat prin raportul de expertiză nr. 2228 din 27.11.2013, potrivit căruia experții nu au putut a se expune asupra corectitudinii reflectării în raportul financiar S.A. „JLC”, a rezultatelor inventarierii în legătură cu faptele imputate inculpatului și asupra mărimii sumelor stabilite de către revizori, ori acestea sunt diferite.

În procesul examinării probatorului prezentat, instanța de apel a considerat că, nu s-a stabilit primirea de către inculpat din casieria S.A. „JLC”, a salariului pentru persoanele: Coșciug T., Maxian Al-dra, Furdui Al., Rusu I., Mîțu A., Cazacu T., Macarenco A., Midoni O., Crivoi Ec., Sorocean I., Busuioc V., Ududovici Sv., Cașcaval P., Gulereanu I., Toma V., Railean N., Lazarenco Ig., Coadă El., Lungu A. și Munteanu P., iar din partea casierului n-au fost făcute înscrieri, că banii în sumă de 50 625,31 lei și, respectiv, în sumă de 143 346 lei au fost eliberați prin procură.

La fel, instanța de apel a conchis că, în urma investigațiilor efectuate de către experți, s-a stabilit că, nu se confirmă documentar transmiterea de către colectorii de lapte: Lupașco Gh., Toma V., Cucurenscaia S., Midoni O., Railean N., Căpățînă D. și Busuioc V. a mijloacelor financiare în sumă de 595 277,05 lei, în perioada anilor 2007-2009. Mai mult ca atât, documentele primare, dispozițiile de plată, care au fost reflectate în contabilitate, confirmă faptul, că achitarea S.A. „JLC”, față de persoanele menționate pentru materia primă, s-a efectuat nemijlocit și, că este stinsă datoria față de acești colectori.

15.3. Cu referire la stabilirea și individualizarea pedepsei, instanța de apel a reținând prevederile art. 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, a conchis că, scopul educativ și preventiv al pedepsei numite inculpatului în raport cu personalitatea sa și faptele comise, circumstanțele relevante pentru adoptarea

unei condamnări obiective și echitabile poate fi atins doar prin aplicarea unei pedepse cu închisoare.

Tot în acest context, având în vedere motivele invocate de apelant în sensul respectării drepturilor procesuale ale lui Damaschin Ig., în calitate de bănuit, învinuit și inculpat, considerate ca fiind încălcate în cursul procesului penal, instanța de apel le-a apreciat ca fiind parțial fondate.

Drept urmare, instanța de apel a conchis că, în cursul procesului penal în privința inculpatului au fost încălcate prevederile art. 20 Cod de procedură penală, or, în speță, urmărirea penală a fost pornită la 13.11.2009 și finisată la 02.03.2013, iar pe rolul instanțelor judecătorești, cauza sa aflat de la 21.03.2011 până la 27.02.2017, fiind încălcat astfel termenul rezonabil de examinare a cauzei.

Prin urmare, având în vedere tocmai importanța majoră pe care o are conduita autorităților implicate în desfășurarea procedurilor judiciare și efectele produse de către perioadele de inactivitate a acestora asupra drepturilor persoanelor, sa impus concluzia necesității reglementării de către autoritățile naționale a unor remedii pentru depășirea duratei rezonabile a procedurilor.

Din acest considerente, în baza art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, ca recompensă pentru încălcarea dreptului la examinarea cauzei în termen rezonabil, pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de apel a fost redusă, numindu-i spre executare 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități legate de gestionarea valorilor materiale și mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

16. Împotriva deciziei instanței de apel declară recursuri ordinare inculpatul și avocatul acestuia, Kovali Vladimir, care solicită:

avocatul Kovali Vl., invocând temeii de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatului, pe motiv că faptele acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

În motivarea recursului ordinar, autorul acestuia invocă argumente similare celor indicate anterior în apel, suplimentar menționând:

- careva documente justificative, informație ce ar confirma predarea de către Hîncu I. și Hîncu M., ulterior primirea de către inculpat a combustibilului în cantitate totală de 22 392 litri, lipsesc;

- inculpatul nu putea însuși combustibilul S.A. „JLC”, de la implementarea rutelor, deoarece nu a fost desemnat ca persoană autorizată pentru aceste activități, nu figurează că a primit mijloace bănești sau tichete pentru combustibil;

- potrivit declarațiilor dispecerilor (f.d. 87, 90-92 vol.XIII), toate foile de parcurs au fost verificate și semnate drept acte îndeplinite corect și trecute în arhivă;

- partea acuzării nu a efectuat controale pe rută, pentru a verifica consumul real de motorină;

- în actul de revizie economico-financiară pentru perioada 01.01.2008 - 30.06.2009, întocmit de către funcționarii S.A. „JLC”, nu s-a constatat careva prejudiciu ce ține de combustibil (f.d. 33 vol.I);

- potrivit declarațiilor martorilor Hîncu I. și Hîncu M., aceștia nu au avut contracte de răspundere materială cu S.A. „JLC”, fapt care contravine înscrisurilor (f.d. 176,177 vol.VII; 181 vol.I);

- instanța de apel, contrar prevederilor *art. 22 din Legea cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice*, nu a motivat cauza respingerii concluziei experților;

- din casieria S.A. „JLC”, careva sume bănești eliberate, cu destinația procurarea terenurilor nu s-a stabilit, iar conform concluziei expertizelor grafologice, dispozițiile de plată eliberate pe numele: *Cebotari El., Gangan V., Postolachi Ec., Turtina N., Ciainic N. și Cristea Ig.*, nu au fost semnate de către inculpat;

- proprietarii de terenuri în declarațiile autentificate notarial au declarat că nu au semnat careva recipise cu privire la primirea banilor;

- potrivit dispozițiilor de plată *nr. 1456 din 05.07.2008 (f.d. 116-I), nr. 1451 din 05.07.2008 (f.d. 92 -I), nr. 1457 din 05.07.2008 (f.d. 104-I), nr. 1453 din 05.07.2008 (f.d.103 vol. I), nr. 1281 din 01.06.2009 (f.d. 128-I), nr. 1282 din 18.06.2009 (f.d. 118-I)* Cebotari El., Gangan V., Postolachi Ec., Ciainic N., Cristea Ig. și Turtina N. au primit sumele indicate în dispoziții, iar careva însemnări precum că banii au fost primiți prin procură nu sunt;

- inculpatul nu a avut calitatea de cumpărător, or, conform procurilor eliberate de către *Gangan V., Postolachi Ec., Turtina N., Cristea Ig., Ceainic N. și Cebotari El.*, acesta le-a reprezentat interesele la perfectarea și semnarea contractelor;

- conform dispozițiilor de plată, eliberate pe numele lui *Gangan V., Ceainic N., Postolachi Ec., Cebotari El. Turtina N., și Cristea Ig.*, care au fost întocmite de contabilitatea S.A. „JLC”, potrivit pct. 13-15 din *„Normele pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a RM”, aprobate prin HG nr. 764 din 25.11.1992*. Actele contabile menționate nu sunt anulate, nu sunt constatate în modul stabilit fiind false;

- recipisele din 20.07.2009, au fost semnate de către *Gangan V., Postolachi Ec., Turtina N., Cristea Ig., Ceainic N. și Cebotari El.*, sub influență și nu corespund voinței reale a semnatarilor, fapt dovedit prin declarațiile depuse în ședințele de judecată și la organul de urmărire penală:

- martorul Socolov B., vice-directorul S.A. „JLC”, nu a putut explica, cum în aceeași zi persoane din localități diferite au putut semna recipise cu același conținut;

- nu s-a stabilit documentar primirea de către inculpat din casieria S.A. „JLC”, a banilor pentru procurarea terenurilor agricole și ulterioara transmitere a lor persoanelor ce au înstrăinat pământul;

- în speță lipsește *latura obiectivă* și *subiectivă* a infracțiunii imputate, or, banii pentru procurarea loturilor au fost eliberați din casa S.A. „JLC”, pe numele proprietarilor de teren contra semnătură și reținerea impozitului pe venit socotit la fiecare dispoziție de plată ;

- decizia instanței de apel prezintă deficiențe sub aspectul motivării, nesatisfăcând cerințele stipulate în art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală;

- din cuprinsul deciziei rezultă că instanța de apel nu a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității probele prezentate în sprijinul apărării;

- martorii *Cristea Ig., Turtina N., Cebotari E. și Postolachi E.* nu au fost audiați nici în instanța de fond și nici în instanța de apel, iar probele au fost admise în baza presupunerilor revizorilor CNA, care la întocmirea actelor de revizie nu au fost preîntâmpinați de răspundere conform prevederilor art. 312 Cod penal, iar potrivit art. 93 Cod de procedură penală, actele de revizie nu sunt recunoscute drept probe;

- partea acuzării nu a prezentat actele bilanțului de activitate economico-financiară a părții vătămate, pentru anii 2007-2009, în care ar fi constatate pierderile acumulate de întreprindere drept rezultat al presupuselor acțiuni ilegale ale inculpatului;

- în speță au fost încălcate prevederile art. 6 CoEDO (dreptul la un proces echitabil);

- într-o formulare de sinteză a CtEDO, se arată că prin art. 6§1, combinat cu §3, din același articol, au fost stabilite elementele esențiale ale unui proces echitabil, marcat, în special, de importanța atribuită aparențelor și de sensibilizarea crescândă a opiniei publice cu privire la garanțiile unei bune justiții (*hotărârea din 30.10.1991, cauza Rorges c. Belgiei, §24*);

- partea constatatoare nu corespunde dispozitivului sentinței, or, în prima se menționează că, vina inculpatului și fapta prejudiciabilă este demonstrată parțial, iar în dispozitiv este admisă pe deplin pretenția înaintată de către S.A. „JLC”;

- la 28.06.2012, inculpatul a înaintat instanței de judecată demers pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, care a fost satisfăcut la finisarea cercetării judecătorești, în timpul când inculpatul a început a fi audiat, astfel, ultimul a făcut cunoștință în deplin volum cu materiale cauzei la 15.10.2012;

- CtEDO reamintește că principiul egalității armelor „cere ca fiecărei părți să-i fie oferită o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să n-o plaseze într-un dezavantaj substanțial față de oponentul său” (cauza *De Haes and Gijssels vs. Belgia*, hotărâre din 24.02.1997, §53);

- învinuirea înaintată inculpatului nu este bazată pe probe directe ce ar confirma vinovăția acestuia;

- rechizitoriul este întemeiat pe calcule greșite aritmetice de către revizori și potrivit art. 251 Cod de procedură penală, urma a fi declarat nul;

- declarațiile martorilor *Coșciug T., Furdui Al., Cazacu T., Cașcaval P., Gulereanu N., Lazarenco Ig., Coadă El., Lungu A., Ciubaciuc V. și Toma V.*, audiați în ședința de judecată sunt în contravin învinuirii aduse inculpatului prin rechizitoriu și sentință;

- martorii *Postolachi E., Turtina N., Cristea Ig., Maxian A., Russu I., Mîțu A., Sorocean I., Busuioc V., Munteanu P., Căpățînă D., Midoni O., Ududovici Sv., Lungu A., Lupașcu Gh., Hîcu M. și Banari V.*, nu au fost audiați în ședințele de judecată și întemeierea sentinței inclusiv pe declarațiile lor de la faza urmăririi penale este în contradicție directă cu prevederile alin. (4) din art. 101 Cod de procedură penală;

- din examinarea coroborată a materialului cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept care duc la casarea sentinței. Acest viciu juridic se exprimă prin modul de percepție și analiză a materialului probator al cauzei;

- inculpatul, neavând anterior tangență cu organele de drept, nu a știut cum poate să pună capăt interogatoriului și nici care sunt consecințele viitoare ale declarațiilor pe care le-a oferit;

- recomandarea de către organul de urmărire penală a candidaturii unui avocat la faza inițială a procesului contravine prevederilor alin. (2) art. 70 Cod de procedură penală și art. 6§3 lit. (c) CoEDO;

- instanța de apel nu sa expus asupra cererilor apărării cu privire la anularea actelor de procedură și la declararea probelor inadmisibile cu excluderea lor din sentința judecătorească;

- instanța de apel absolut nemotivat a ignorat cererea apărării în cercetarea suplimentară prin citirea declarațiilor martorilor nominalizați;

- instanța de apel, contrar prevederilor *Legii cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale*, a ignorat raportul de expertiză nr. 2228 din 27.11.2013.

inculpatul, fără a invoca careva teme de drept, din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece faptele imputate nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor indicate de către avocat în recurs, descrise supra.

La 13 noiembrie 2017, inculpatul, prin intermediul Oficiului poștal, a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție, recursul ordinar înregistrat la 14 noiembrie 2017 (nr./intrare 3177), în care, fără a invoca careva teme de drept, din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită audiere martorilor neaudiați în cadrul ședințelor de judecată în instanțele de fond.

Totodată, reieșind din conținutul recursului suplimentar declarat, inculpatul își exprimă dezacordul cu condamnarea de către instanțele inferioare, precum și cu condițiile de detenție.

16.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate, solicitând inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeuri legale.

17. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor în raport cu materialele cauzei, Colegiul decide inadmisibilitatea acestora ca fiind vădit neîntemeiate, iar cel suplimentar, ca fiind declarat peste termen, din următoarele considerente.

17.1. În conformitate cu art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Precum a fost menționat supra, recurenții invocă teme de casare a hotărârilor contestate pct. 6) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, totodată semnalând pct. 8) și 15) a aceleiași norme procesual penale, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise în instanțele de fond și de apel în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar; nu au fost întrunite elementele infracțiunii; faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.*

Analizând aceste temeuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Astfel, se relevă că, respectând prevederile art. 414, 436 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul declarat, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima

instanță, conform materialelor din cauza penală, fiind cercetate suplimentar probele administrate de către instanța de fond, fapt care se confirmă prin procesul-verbal al ședințelor de judecată (f.d. 222-230, vol. XVII), astfel ajungând la concluzia corectă enunțată în *pct. 14. al prezentei decizii*.

În sensul prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la casarea parțială a sentinței și pronunțării unei noi hotărâri.

Ținând seama de aceste prevederi, Colegiul penal constată că instanța de apel a fost în drept și, de fapt, întemeiat a dispus casarea sentinței în partea individualizării pedepsei inculpatului, expunându-se argumentat din motivul cărei erori de drept urmează a fi casată soluția primei instanțe în partea respectivă, iar în continuare verificând minuțios toate probele administrate a ajuns la concluzia menținerii condamnării lui Damaschin Ig. în baza art. 190 alin. (5) Cod penal (*episoadele de însușire a diferenței de preț în rezultatul vânzării-cumpărării a 16 terenuri agricole și creării rutelor fictive și ridicării tichetelor pentru combustibil*), motivându-și detaliat și clar soluția adoptată.

Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către recurenți și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cuprinzând și motivele pe care se întemeiază soluția adoptată.

Totodată, Colegiul penal statuează că critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs. În contextul dat, Colegiul penal reiterează că instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești atacate, exclusiv prin prisma prezenței sau absenței temeiurilor pentru recurs, prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Din considerentele expuse, Colegiul penal va respinge argumentul recurentului în partea dată, ca fiind de jure inadmisibil. În același context, Colegiul penal constată că temeiul pentru recurs invocat în cerere, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu și-a găsit confirmare în prezenta cauză, fiind invocat nemijlocit întru susținerea criticii privind aprecierea probelor, cu mențiunea asupra faptului că instanța de apel nu a

apreciat în mod corespunzător probele la care partea apărării a făcut referință în apelul declarat.

Sub acest aspect, Colegiul penal constată că instanța de apel s-a expus detaliat asupra motivelor invocate în apelul declarat de avocat, statuând asupra acestora prin constatările care au fost expuse la *pct. 15. al prezentei decizii* și care, în opinia Colegiului penal, nu necesită o reiterare din considerentul corectitudinii și temeiniciei lor

Cu referire la critica recurențelor sub aspectul *pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală*, instanța de recurs menționează că, acest temei pentru recurs este aplicabil atunci când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele infracțiunii.

Sub aspectul situației de *"neîntrunire a elementelor infracțiunii"*, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Astfel, autorii recursurilor consideră că, instanța de apel a tras o concluzie greșită în partea menținerii sentinței de condamnare a inculpatului (*episoadele de însușire a diferenței de preț în rezultatul vânzării-cumpărării a 16 terenuri agricole și creării rutelor fictive și ridicării tichetelor pentru combustibil*), considerând că, în speță lipsesc probe certe ce iar confirma vinovăția în săvârșirea infracțiunii prevăzute la *art. 190 alin. (5) Cod penal*, iar acțiunile lui nu întrunesc semnele constitutive ale acestei infracțiuni.

Instanța de recurs susține că soluția instanței de apel este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile *art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală* și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma *art. 101 Cod de procedură penală*, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că există faptele infracțiunii incriminate inculpatului.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată detaliat și multiaspectual în textul deciziei instanței de apel, iar temeuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-au stabilit, deoarece ele au fost obținute cu respectarea normelor de procedură penală.

Astfel, afirmația recurențelor precum că, instanța de apel a tras o concluzie greșită în ce privește menținerea condamnării inculpatului în baza *art. 190 alin. (5) Cod penal*, considerând că lipsesc probe certe ce iar confirma vinovăția, sunt combătute prin probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale, precum și administrate în cadrul cercetării judecătorești în instanța de apel, menționate și descrise în *pct. 15. al prezentei decizii*.

Prin urmare, argumentele recurenților, precum că inculpatul nu ar fi săvârșit infracțiunea imputată, contravin materialelor cauzei, deoarece, instanța de apel, corect a menționat că vinovăția acestuia se dovedește prin probele enumerate în *pct. 15. al prezentei decizii* și care sunt în contradicție cu cele relatate în apărarea sa.

Instanța de recurs, conchide asupra legalității și temeiniciei concluziei instanței inferioare, care a constatat existența faptei și vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiind stabilite în cauză toate elementele constitutive ale *dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu folosirea situației de serviciu și săvârșită în proporții deosebit de mari*.

Astfel, instanța de apel s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și a motivat concluziile prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Colegiul penal constată că, decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului declarat de către partea apărării în sensul declarat, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

Afirmațiile recurenților, precum că instanța de apel incorect a apreciat probele cauzei punându-le la baza sentinței de condamnare, nu pot fi reținute ca temei de admitere a recursului, deoarece, ca probe, acestea sunt administrate cu respectarea procedurii penale, verificate și apreciate de instanța inferioară conform legislației în vigoare.

Cu referire la temeiul prevăzut de pct. 12) alin. (1) a art. 427 Cod de procedură penală, invocat în recursurile ordinare declarate, Colegiul atestă că, o astfel de eroare în speță nu se constată, deoarece, supunând verificării decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept invocată de recurent în baza pct. 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul a statuat ca fiind legală și întemeiată concluzia instanței de apel privind recunoașterea vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, concluzie pe care instanța de recurs și-a însușit-o și în acest sens nefiind necesară o reinterpretare.

Mai mult ca atât, recursurile ordinare nu conțin o motivare în baza căreia norme urmau a fi încadrate acțiunile inculpatului decât cea incriminată, enunțată supra, respectiv în situația în care inculpatul nu recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate, Colegiul penal nu întrevade necesitatea expunerii asupra reîncadrării acțiunilor acestuia într-o altă normă penală.

Reieșind din argumentele sus-menționate, Colegiul penal conchide că în speța dată nu se constată eroarea de drept prevăzută de pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal susține concluzia privind temeinicia acuzării referitor la prezența în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii imputate, faptele acestuia corect fiind *încadrate* în prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal. Prezența în acțiunile inculpatului atât a elementelor care caracterizează *latura obiectivă* a infracțiunii imputate, cât și a celor care caracterizează *latura subiectivă* ale acestei infracțiuni, au fost demonstrate prin probele *enumerare* în pct. 15. al prezentei decizii, acumulate la faza urmăririi penale și examinate în cadrul ședinței instanței de apel.

Or, inculpatul folosind situația de serviciu și dându-și seama că prezintă date false despre prețul real al terenurilor agricole achiziționate și însușește tichete pentru combustibilul (motorină) nefolosită în procesul colectării materiei prime și că prin aceasta produce o pagubă materială S.A. „JLC”, a urmărit împlinirea acestui scop, care se identifică cu realizarea unui *folos material injust*, ceea ce la caz definește *intenția* criminală, pe care o poseda anterior acțiunilor sale.

Astfel, diferența de preț stabilită, a fost dobândită ilicit, prin înșelăciune și abuz de încredere, de către inculpat, iar conform art. 126 alin. (1) Cod penal, valoarea bunurilor dobândite, care reprezintă *prejudiciul material* cauzat S.A. „JLC”, se consideră proporții deosebit de mari.

Totodată, nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia, de vreme ce probele pertinente și concludente, analizate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii imputate.

Revenind la conținutul recursului declarat, Colegiul penal va respinge ca fiind neîntemeiate alegațiile apărării precum că, declarațiile martorilor: *Coșciug T., Furdui Al., Cazacu T., Cașcaval P., Gulereanu N., Lazarencu Ig., Coadă El., Lungu A., Ciubaciuc V. și Toma V.* urmează a fi apreciate critic, or, aceștia au depus depoziții sub jurământ, fiind avertizați de răspunderea penală în conformitate cu prevederile art. 312-313 Cod penal.

Tot în acest context, instanța de recurs va respinge ca fiind neîntemeiate afirmația recurenților precum că, martorii: *Postolachi E., Turtina N., Cristea Ig., Maxian A., Russu I., Mîțu A., Sorocean I., Busuioc V., Munteanu P., Căpățină D., Midoni O., Ududovici Sv., Lungu A., Lupașcu Gh., Hîcu M. și Banari V.*, nu au fost audiați în ședințele de judecată, sentința fiind fondată pe declarațiile lor relatate la faza urmăririi penale, or, potrivit conținutului procesului-verbal al ședinței de judecată întocmit în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, la cerea părților au fost audiați martorii: *Cașcaval P. (f.d. 102, vol.XVII); Zaharco V. (f.d. 103, vol.XVII); Podgorschi Al-dra (f.d. 104, vol.XVII); Munteanu P. (f.d. 105, vol.XVII);*

Guleranu N. (f.d. 106, vol.XVII); Cazacu T. (f.d. 127, vol.XVII); Socolov B. (f.d. 129, vol.XVII); Anisimova L. (f.d. 131, vol.XVII); Hîncu M. (f.d. 155, 156 vol.XVII) și Hîncu I. (f.d. 157, 158, vol.XVII).

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța a dispus examinarea probelor și înscrisurilor materialelor cauzei cercetate de prima instanță (f.d. 222-227, vol. XVII), careva probe noi de către părți nu au fost anexate, fiind solicitată doare verificarea unor probe existente (f.d. 228-230, vol.XVII).

Subsidiar, instanța de recurs consideră relevant de a reitera și face remarcă despre faptul că reieșind din analiza textuală a recursurilor ordinare declarate de către inculpat și avocat, se constată că acestea sunt pur formale, întrucât titularii fac trimitere în cererile lor preponderent la chestiunea de apreciere a probelor, ceea ce nu constituie obiect de cercetare și verificare la etapa judecării cauzei penale în procedura de recurs, acesta fiind atributul exclusiv a instanțelor de fond, despre care fapt recurenții cunosc.

Concomitent, instanța de recurs remarcă, că criticile formulate de recurenți, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o motivare clară și argumentată expusă în *pct. 15. al prezentei decizii*, soluție, care este susținută și de instanța de recurs și a cărei reluare nu se mai impune (*cauza CtEDO, Rebait și alții c. Franței, din 25.02.1995, nr. 26564/1995*).

În același context, instanța de recurs constată că, recurenții în recursurile declarate fac trimitere la mai multe puncte și sintagme din decizia instanței de apel, precum și la mai multe precedente CtEDO, însă nu le realizează la propriile solicitări și pretenții în raport cu decizia atacată, în particular fiind omise desfășurarea acestor raportări prin prisma unui temei de recurs valabil, ceea ce impune Colegiului penal de a fi în imposibilitate să le rețină ca fiind relevante.

Astfel, Colegiul penal apreciază că, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art. 6 CoEDO. În același context, Colegiul penal menționează că, deși art. 6§1 al CoEDO obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, însă Curtea a clarificat că acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de parte (*Van de Hurk vs. Olanda, din 19.04.1994*).

Or, modul în care se aplică obligația de a motiva hotărârile judecătorești poate varia în funcție de natura acestora și trebuie apreciat în lumina circumstanțelor cauzei (*Hiro Balani vs. Spania, din 09.12.1994*).

Sub acest aspect, Colegiul penal atestă că, instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei adoptate.

Rezumând cele menționate mai sus, Colegiul relevă că, în prezenta speță instanțele de fond nu au comis careva erori de drept prevăzute ca temeiuri pentru recurs la pct. 6), 8), 12), 15) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursurilor declarate pe motiv că acestea sunt vădit neîntemeiate.

17.2. Cât privește recursul suplimentar declarat de către inculpat, Colegiul penal concluzionează că acesta este depus peste termenul legal prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, care indică expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Instanța de recurs menționează că prevederile legale cu privire la termenul de recurs au un caracter imperativ, deoarece recursul declarat după expirarea termenului se consideră tardiv și nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual, dat fiind faptul că legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și practica judiciară constantă, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere), cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele dosarului se constată că, la 11 aprilie 2017 instanța de apel a pronunțat în ședința de judecată, decizia motivată, explicând termenul și modalitatea de atac în instanța ierarhic superioară. La aceeași dată avocatului Kovali Vl. i-a fost înmănată o copie de pe decizie, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar (f.d. 43, vol. XVIII), iar inculpatului i-a fost expediată la 13 aprilie 2017 (f.d. 44, vol. XVIII).

Reieșind din prevederile legale enunțate supra, termenul de declarare a recursului ordinar de către inculpat expira la data de 15 mai 2017, însă potrivit

materialelor dosarului, inculpatul a depus recursul suplimentar împotriva deciziei instanței de apel prin intermediul Oficiului poștal la 13 noiembrie 2017 (f.d. 87, vol. XVIII), iar conform ștampilei grefei Curții Supreme de Justiție, acesta a fost înregistrat la 14 noiembrie 2017 (f.d. 85, vol. XVIII).

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că recursul suplimentar declarat de inculpat este inadmisibil, ca fiind depus peste termen.

18. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpatul Damaschin Igor și avocatul acestuia, Kovali Vladimir, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2017, în cauza penală în privința lui *Damaschin Igor XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiate, iar cel suplimentar, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 ianuarie 2018.

Președinte
Judecătorii

Constantin Alerguș
Oleg Sternioală
Mariana Pitic